

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka a soudců Mgr. Moniky Chaloupkové a JUDr. Petry Venclové, Ph.D., ve věci **žalobkyně N. F., zastoupené JUDr. Romanem Krmenčíkem, advokátem** se sídlem třída Míru 92, 530 02 Pardubice, proti **žalovanému Krajskému úřadu Pardubického kraje**, se sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21.6.2012, č.j. KrÚ 34906/2012 OŠKT,

t a k t o :

- I.** Rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 6. 2012, č.j. KrÚ 34906/2012 OŠKT **se** pro vady řízení **z r u š u j e a v ě c s e v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobkyni k rukám jejího právního zástupce JUDr. Romana Krmeníčka, advokáta, náhradu nákladů řízení ve výši **8.760,- Kč**, a to **do 30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d ň ě n í :

Žalobkyně se včasnou žalobou doručenou krajskému soudu dne 29.8.2012 domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21.6.2012, č.j. KrÚ 34906/2012 OŠKT, jímž žalovaný podle § 82 odst. 1 zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) /dále jen „školský zákon“/ potvrdil výsledek dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky, kterou vykonala žalobkyně formou písemné

práce z českého jazyka na Gymnáziu Lanškroun, nám. Jana Marka Marků 113. Napadené rozhodnutí žalovaného je odůvodněno odkazem na výsledek oponentského posudku hodnotitele Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (dále jen „Centrum“) opatřeného v souladu s § 82 odst. 2 školského zákona a na vyjádření Centra ke zhodnocení podanému příslušným hodnotitelem.

Žalobní body:

Žalobkyně napadá závěr hodnotitele písemné práce z českého jazyka na téma „Jak jsem se stal pověřčivým,“ neboť jej považuje za nesprávný a nedostatečný („Práce se nevztahuje k zadanému tématu, autor nedospívá k tomu, jak se stal pověřčivým.“), v důsledku čehož napadené rozhodnutí správního orgánu označuje za nezákonné a nepřezkoumatelné.

Žalobkyně má za to, že se žalovaný s věcí nedostatečně vypořádal, když žádost žalobkyně toliko postoupil Centru, aniž by se sám přezkumem hodnocení písemné maturitní práce jakkoliv zabýval, přičemž žalobkyně nedostala možnost se k tomuto podkladu správního rozhodnutí vyjádřit. Napadá přitom zejména neprůhlednost procedury ustanovení hodnotitele, když nebyla žalovaným seznámena se zárukami zabraňujícími tomu, aby stejný hodnotitel nehodnotil opakovaně tutéž písemnou maturitní práci. Sporuje způsob vyhodnocení práce dle příslušné metodiky, když práce nebyla původním, ani oponentským posudkem vůbec hodnocena dle kategorií stojících mimo kategorii hodnotící adekvátnost práce ve smyslu vyhovění zadanému tématu. Výslovně pak napadá neobjasnění použitého pojmu „standardizovaná úroveň hodnocení,“ o nějž žalovaný svoje rozhodnutí opírá, což implikuje objektivní nemožnost vyjádření se k stěžejnímu argumentu odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Žalobkyně poukazuje na „Vyjádření předmětové komise pro český jazyk a literaturu Gymnázia Lanškroun,“ které vyjadřuje zcela odlišný pozitivně hodnotící náhled pedagogů na předmětnou maturitní práci a které žalovaný zcela ignoroval.

Žalobkyně z procesního postupu vyvozuje, že přezkum výsledku dílčí maturitní zkoušky byl de facto proveden Centrem jako orgánem k tomu nepříslušným, když žalovaný se s jeho závěrem bez dalšího ztotožnil.

Žalobkyně doplňuje svá žalobní tvrzení poukazem na údajnou četnost výskytu správních žalob ve věcech dílčích zkoušek společné části maturitní zkoušky a na svůj nadprůměrný prospěch v ostatních částech maturitní zkoušky.

Žalobkyně má za to, že žalovaný nedostál své povinnosti uložené mu v § 82 školského zákona, neboť porušil procesní zásady řízení, a to zejména zásadu materiální pravdy a zásadu práva účastníka řízení na seznámení se s podklady rozhodnutí a vyjádření se k nim před vydáním rozhodnutí správního orgánu, tudíž navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Dále poukázala žalobkyně na dopis Veřejného ochránce práv ze dne 1.8.2012, sp. zn. 4221/2012/VOP/DV, z nějž je zřejmé, že Veřejný ochránce práv považuje napadené rozhodnutí za vydané v rozporu s platnou právní úpravou, a to z důvodu porušení procesních práv žalobkyně, když této nebylo umožněno seznámit se se správním spisem před vydáním rozhodnutí a dále z důvodu nedostatečného zdůvodnění rozhodnutí, když se žalovaný nevypořádal s námitkami, které byly obsahem žádosti o přezkum, ani neuvedl, proč k těmto námitkám nepřihlíží. Výslovně pak Veřejný ochránce práv vytkl žalovanému, že pouze opsal do odůvodnění rozhodnutí hodnocení Centra bez hlubšího posouzení tří základních hodnotících kritérií písemné práce z českého jazyka (vytvoření textu podle zadání, funkční užití jazykových prostředků s ohledem na jazykovou normu a kompoziční výstavba textu).

Vyjádření žalovaného:

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 31.10.2012 zejména poukázal na to, že se na rozhodování v daném typu řízení nevztahuje zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), tedy žalovaný byl povinen rozhodovat na základě § 177 správního řádu dle základních zásad činnosti správních orgánů.

Podstatné okolnosti správního spisu:

Dne 30.5.2012 byla žalobkyní podána žádost o přezkoumání výsledků maturitní písemné práce, neboť žalobkyně nesouhlasila s jejím hodnocením. Svoji žádost zdůvodnila tím, že se maximálně snažila vycházet ze zadání, přičemž inspiraci výchozím textem pochopila jako závazný požadavek. Žalobkyně doručila žalovanému dne 30.5.2012 „Vyjádření předmětové komise pro český jazyk a literaturu Gymnázia Lanškroun“ ze dne 29.5.2012, z nějž vyplývá jednoznačný nesouhlas s provedeným hodnocením maturitní písemné práce žalobkyně.

V oponentním posudku hodnocení písemné práce ze dne 19.6.2012 č.j. KrÚ 34958/2012 je v části zásad a postupu oponentního posouzení pod bodem 2. b) uvedeno, že písemné práce jsou ke zpracování oponentního posudku oponentovi přidělovány vždy tak, aby nikdy neposuzoval hodnocení práce, které sám provedl a neznal identitu žáka ani školy, z které žák pochází. V závěru oponentního posouzení je písemné maturitní práci přiřazeno nula bodů, přičemž se dle komentáře původní hodnotitel neodchýlil od standardizované úrovně hodnocení způsobem, který ohrožuje srovnatelnost hodnocení písemné práce s hodnocením ostatních písemných prací. Dle posudku se text nevztahuje k zadanému tématu, autor pouze popisuje situace, které jsou uvedeny v zadání, aniž by vyprávěl o tom, jak se stal pověřivým. Ve správním spise je založeno sdělení MŠMT č.j. MSMT-10054/2012-23 – příloha č. 1. obsahující kritéria hodnocení zkoušek a dílčích zkoušek společné části maturitní zkoušky a způsob výpočtu a vyjádření výsledku hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky.

Napadeným rozhodnutím žalovaného správního orgánu, jako správního orgánu příslušného k vydání rozhodnutí podle § 82 odst.1 školského zákona, byl potvrzen výsledek dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané žalobkyní formou písemné práce z českého jazyka. Žalobce zdůvodnil výrok svého rozhodnutí odkazem na zhodnocení

maturitní práce Centrem, které bylo žalovaným osloveno procesním postupem podle § 82 odst. 2 školského zákona. Vlastní zhodnocení důkazního materiálu žalovaným zcela absentuje.

Přípustnost žaloby:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba byla posouzena jako přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

O žalobě soud rozhodl bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.

Relevantní právní úprava:

Právo každého na vzdělání je garantováno v čl. 33 odst.1 Listiny základních práv a svobod. Dle znění § 1 školského zákona tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství. V ustanovení § 2 odst. 3 školský zákon výslovně stanoví, že vzdělávání poskytované podle tohoto zákona je veřejnou službou.

Jak již bylo judikováno soudy rozhodujícími ve správním soudnictví, školský zákon s uskutečněním maturitní zkoušky, jejíž součástí je i hodnocení, spojuje veřejné subjektivní právo studenta (zkoušeného) na to, aby zkouška (včetně jejího hodnocení) proběhla za podmínek, které stanoví zákon, popř. které jsou stanoveny v souladu s pravidly vyplývajícími ze zákona. Tato pravidla vyplývají z § 77 a násl. školského zákona a z § 22 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, z navazujícího pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 27.3.2012, č.j. MSMT-10054/2012-23 (dle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16.8.2012, č.j. 62A 67/2012-47, dostupný na www.nssoud.cz).

Veřejné subjektivní právo studenta (zkoušeného) na řádný procesní přezkum toho, zda nebyly při zkoušce (včetně jejího hodnocení) porušeny právní předpisy a zda se nevyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky, je zákonodárcem garantováno v § 82 odst.1 a 2 školského zákona.

Podle § 82 odst. 1 školského zákona každý, kdo konal a) závěrečnou zkoušku, b) zkoušku profilové části maturitní zkoušky nebo dílčí zkoušku společné části maturitní zkoušky formou písemné práce a ústní formou, anebo byl z konání těchto zkoušek vyloučen, může písemně požádat krajský úřad o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky nebo rozhodnutí o vyloučení, a to do 8 dnů ode dne, kdy mu byl oznámen výsledek zkoušky nebo kdy mu bylo oznámeno rozhodnutí o vyloučení.

Podle § 82 odst. 2 školského zákona krajský úřad rozhodne o žádosti podle § 82 odst. 1 školského zákona ve lhůtě 30 dnů ode dne jejího doručení, a to tak, že výsledek zkoušky změní, nebo zruší a nařídí opakování zkoušky, pokud zjistí, že při této zkoušce byly porušeny

právní předpisy nebo se vyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky; v opačném případě výsledek zkoušky potvrdí.

Podle § 82 odst. 2 školského zákona poskytují krajskému úřadu součinnost při posuzování žádosti Česká školní inspekce a Centrum.

Důvodnost žaloby:

Podle § 183 odst.1 školského zákona se na řízení před krajským úřadem nevztahuje správní řád, avšak školský zákon sám procesní právní úpravu neobsahuje. V takovém případě je nezbytné použít ve smyslu § 177 odst. 1 správního řádu zásady zakotvené v § 2 až § 8 správního řádu. Dále podle § 180 odst.1 správního řádu je tam, kde se podle dosavadních právních předpisů postupuje ve správním řízení tak, že správní orgány vydávají rozhodnutí, aniž tyto předpisy řízení v celém rozsahu upravují, postupuje se v otázkách, jejichž řešení je nezbytné, podle správního řádu včetně části druhé („Obecná ustanovení o správním řízení“).

Z uvedeného je nepochybné, že na řízení před krajským úřadem je v dané typové věci třeba vztáhnout rovněž požadavky náležitostí správního rozhodnutí, jak vyplývají z § 68 odst. 3 správního řádu: „V odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“

Žalovaný správní orgán však odůvodnění napadeného rozhodnutí svými vlastními úvahami nevybavil, toliko zopakoval zhodnocení předložené Centrem, které ve smyslu § 82 odst. 2 školského zákona poskytuje součinnost při posuzování žádosti o přezkoumání výsledku písemné práce společné části maturitní zkoušky. Pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán ve smyslu § 50 odst. 4 správního řádu podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Vzhledem k tomu, že předmětná právní úprava nestanoví závaznost podkladů dodaných Centrem (či Českou školní inspekci) pro daný typ řízení, ani jejich výlučnost či apriorní nadřazenost ve vztahu k jiným podkladům shromážděným krajským úřadem v průběhu řízení o přezkoumání žádosti (§ 50 odst.1, § 51 odst. 1 správního řádu), je krajský úřad povinen zhodnotit podklady dodané Centrem jednotlivě jakož i v souvislosti s jinými podklady, které vyjdou v řízení najevo, a uvést v odůvodnění svého rozhodnutí úvahy, jimiž se při hodnocení veškerých podkladů pro vydání rozhodnutí řídil, jakož i důvody, které jej případně vedly k vyloučení konkrétních listin z podkladového materiálu pro vydání rozhodnutí. Této povinnosti však žalovaný správní orgán v posuzovaném případě nedostál. Předně je tak za důvodný shledán žalobní bod, jímž mu je vytýkáno, že hodnocení písemné práce společné části maturitní zkoušky žádným způsobem nevyhodnotil, tedy neosvětlil, jakými úvahami se při svém rozhodování řídil.

Soud tak již na základě důvodnosti uvedeného žalobního bodu dospěl nutně k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť trpí nedostatkem důvodů, neobsahuje řádné, určité a srozumitelné vypořádání se s odvolací námitkou žalobkyně a tato vada rozhodnutí způsobuje jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, což zakládá důvod ke

zrušení rozhodnutí podle § 76 odst.1 písm. a) s.ř.s. a pro vrácení věci žalovanému správnímu orgánu k dalšímu řízení. Shodně k důvodům zakládajícím nepřezkoumatelnost viz judikatura správních soudů (zejména rozsudek NSS ze dne 4.12.2003, č.j. 2 Ads 58/2003-75, rozsudek MS v Praze ze dne 4.10.2010, č.j. 11 Ca 336/2009-29, dostupné na www.nssoud.cz).

Mezi stěžejní námitky žalobkyně přitom patřila rovněž ta námitka, že není vůbec patrné, jak se žalovaný správní orgán vypořádal s předloženým „Vyjádřením předmětové komise pro český jazyk a literaturu Gymnázia Lanškroun“ ze dne 29.5.2012, z něž vyplývá jednoznačný nesouhlas s původním hodnocením maturitní písemné práce žalobkyně. Žalovaný správní orgán ji jednak mezi podklady rozhodnutí ani nezahrnul, a to přes tu skutečnost, že je obsahem správního spisu, který byl soudu žalovaným předložen, jednak se k obsahu této listiny v odůvodnění napadeného rozhodnutí žádným způsobem nevyjádřil. Podle § 52 správního řádu není sice správní orgán návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci. Pokud některý z důkazů neprovede, je s ohledem na zachování reálné možnosti přezkoumat, zda se jednalo o řádný a důvodný postup správního orgánu, nezbytné, aby takový zvolený postup v odůvodnění svého rozhodnutí obhájil. Žalovaný správní orgán však „Vyjádření předmětové komise pro český jazyk a literaturu Gymnázia Lanškroun“ ze dne 29.5.2012 opatřil otiskem podacího razítka a zařadil do správního spisu, následně jej však ignoroval, čímž založil možný rozpor mezi skutkovým stavem vyvěrajícím z podkladů rozhodnutí a skutkovým stavem, který vzal za základ svého rozhodnutí.

Soud tak v tomto směru doplňuje výčet vad řízení, pro něž nelze rozhodnout v daném případě jinak než žalobě vyhovět a napadené rozhodnutí žalovaného zrušit, a to rovněž o vady typově uvedené v § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v tomto ohledu v rozporu se správním spisem.

Dále je třeba dát zapravdu žalobkyni v důvodnosti žalobního bodu vztahujícího se k porušení jejího práva jako účastníka řízení na seznámení se s podklady rozhodnutí a vyjádření se k nim před vydáním rozhodnutí správního orgánu, jak jednoznačně vyplývá z § 36 odst. 3 správního řádu, když nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. Soud tak konstatuje, že žalovaný správní orgán zatížil řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí podstatným porušením ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a je tak rovněž důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.

Z důvodů shora uvedených nezbylo soudu než napadené rozhodnutí pro vady řízení podle § 76 odst.1 písm. a), b), c) s.ř.s. zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení se žalovaný bude řádně zabývat argumentací žalobkyně, vypořádá se s jejími návrhy na doplnění dokazování, umožní jí plné uplatnění jejích procesních práv a vydá rozhodnutí, které bude obsahovat veškeré náležitosti ve smyslu § 68 - § 72 správního řádu.

Náklady řízení:

O nákladech řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. podle zásady úspěchu ve věci. Úspěšná byla žalobkyně, které vznikly náklady řízení v podobě zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000,- Kč a v podobě mimosmluvní odměny právního zástupce žalobkyně /ve výši 2.100,-Kč za jeden úkon právní služby v souladu s § 7 bod 5., § 9 odst. 3 písm.f) a § 11 odst.1 písm.a), d) vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů za poskytování právních služeb („advokátní tarif“)/, a to za dva úkony právní služby: převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, a dále v podobě náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300,- Kč v souladu s 13 odst.1, 3 advokátního tarifu, přičemž odměna právního zástupce žalobkyně se zvyšuje o 20 % daně z přidané hodnoty (§ 57 odst.2 s.ř.s.), tj. soud přiznal žalobkyni celkové náklady řízení ve výši 8.760,-Kč. Žalovaný je tak povinen zaplatit náhradu nákladů řízení žalobkyni k rukám jejího právního zástupce v celkové výši 8.760,-Kč, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, když soud stanovenou lhůtu považuje za přiměřenou reálným možností žalovaného k provedení úhrady.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 3. prosince 2012

JUDr. Jan Dvořák, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Vladimíra Píchová